

**SAŽETAK PRESUDE VELIKOG VIJEĆA
GROSS PROTIV ŠVICARSKE
OD 30. RUJNA 2014. GODINE
ZAHTJEV BROJ 67810/10**

Podnositeljica je namjerno prešutila činjenice koje su ključne za odluku o njezinom zahtjevu

ČINJENICE

Podnositeljica zahtjeva je švicarska državljanka koja je čitav niz godina željela okončati vlastiti život. Iako nije patila od smrtonosne bolesti, podnositeljica je isticala kako je naglo oslabila te kako nije htjela gledati svoje psihičko i fizičko propadanje.

Podnositeljica je neuspješno pokušavala pronaći liječnika koji bi joj bio voljan propisati smrtonosnu dozu natrijevog pentobarbitala te se s istim zahtjevom obratila Medicinskom odboru kantona u Zürichu koji joj je tijekom travnja 2009. godine zahtjev odbio. Navedenu odluku potvrdili su i sudovi tijekom travnja 2010. godine.

Švicarski Vrhovni sud je odlukom od 12. travnja 2010. godine odbio podnositeljičinu žalbu protiv odluke Medicinskog odbora kantona u Zürichu, navodeći kako država nije dužna pojedincu osigurati pristup smrtonosnom lijeku. Istaknuo je kako podnositeljica nije ispunjavala uvjete koji su propisani smjernicama švicarske Medicinske akademije, a koji se odnosi na skrb pacijenata koji pate od smrtonosne bolesti, budući da podnositeljica nije bila takva pacijentica.

Podnositeljica je zahtjev Sudu podnijela 10. studenog 2010. godine. U svom zahtjevu je navela kako je došlo do navodne povrede čl. 8. Konvencije jer joj švicarske vlasti nisu dopustile da odluči kada i kako će doći do okončanja njezinog života. Brojne organizacije su se umiješale u predmetni postupak.

Vijeće suda je u presudi od dana 14. svibnja 2013. godine, većinom glasova ustanovilo kako je došlo do povrede čl. 8. Konvencije. Sud je ustanovio kako ne postoje dovoljno jasni okviri koji određuju u kojim se slučajevima u Švicarskoj može putem recepta izdati lijek u smrtonosnoj dozi. Prema mišljenju Suda, takva pravna nesigurnost je podnositeljici prouzročila visok stupanj patnje. Sud pritom nije zauzeo stav o tome jesu li švicarske vlasti podnositeljici trebale omogućiti izdavanje smrtonosne doze lijeka koja bi dovela do okončanja njezinog života.

Švicarska vlada je sukladno čl. 43. Konvencije, podnijela zahtjev za upućivanje predmeta Velikom vijeću.

Tijekom vođenja postupka pred Sudom, podnositeljica je i dalje pokušavala dobiti recept za smrtonosnu dozu natrijevog pentobarbitala. Dana 10. listopada 2011. godine izdan joj je navedeni recept. Dana 10. studenog 2011. godine podnositeljica je popivši navedeni lijek preminula uz pomoć udruge EXIT. Sud je za smrtni događaj saznao tek 7. siječnja 2014. godine, kada ga je o tome obavijestila švicarska vlada.

OCJENA SUDA

Sud je ustanovio kako o činjenici smrti nije saznao putem podnositeljičinog zastupnika, već putem švicarske vlade.

Sud je također uzeo u obzir objašnjenje podnositeljičinog zastupnika da ni on sam nije znao da je podnositeljica preminula jer je s njom komunicirao putem posrednika i to pastora koji je volontirao u udruženju EXIT kao duhovni savjetnik. Iz navoda pastora proizlazi kako se pridržavao želje podnositeljice koja nije htjela da se o njezinoj smrti obavijesti Sud jer je strahovala kako će zbog toga postupak pred Sudom biti prekinut.

Iz podnesaka koje je zastupnik podnositeljice dostavio Sudu proizlazi kako podnositeljica ne samo da nije obavijestila svog zastupnika o tome da je nabavila recept za smrtonosnu dozu predmetnog lijeka, nego je i poduzela određene mjere kojima je spriječila da njezin zastupnik, te posljedično i Sud, ne saznaju za njezinu smrt. Na takav način je pokušala spriječiti prekid postupka pred Sudom, iako se bit njezinog zahtjeva odnosi upravo na samu smrt i okolnosti u kojima je njezina smrt nastupila. Budući da presuda Suda od 14. svibnja 2013. godine nije postala konačna u trenutku kada je Veliko vijeće ispitivalo ovaj predmet, Veliko vijeće nije htjelo pretpostavljati bi li pravodobno saznanje o smrti podnositeljice moglo utjecati na navedenu presudu.

Prema navodima pastora koji je volontirao u EXIT-u, podnositeljica je odlučila zataškati informacije o vlastitoj smrti, jer je smatrala kako će nastavak postupka pred Sudom i donošenje presude biti od koristi ostalima koji se nalaze u sličnoj situaciji. Sudu takav motiv, gledajući s perspektive podnositeljice može biti razumljiv. Međutim, Sud je ustanovio kako je namjernim prešućivanjem činjenice smrti dovela do zavaravanja Suda prilikom odlučivanja o biti zahtjeva.

Slijedom navedenog, Sud je ustanovio kako je došlo do zlouporabe prava na podnošenje zahtjeva te je odbacio zahtjev kao nedopušten.

Ovaj sažetak izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sažetak ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te ne obvezuje taj Sud.

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava.